

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. ПРАВНИ ОСНОВ

Правни основ за доношење Националне архитектонске стратегије јесте члан 10. став 1. тачка 5) Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС”, бр. 72/2009, 81/2009 – исправка, 64/2010 – УС, 24/2011, 121/2012, 42/2013 – УС, 50/2013 – УС, 98/2013 – УС, 132/2014, 145/2014, 83/2018, 31/2019, 37/2019 – др. закон, 9/2020 и 52/2021), којим је прописано да Национална архитектонска стратегија представља један од докумената просторног и урбанистичког планирања, као и члан 38. став 1. Закона о планском систему Републике Србије („Службени гласник РС”, број 30/18). На основу овог правног оквира, а на предлог министарства надлежног за послове планирања и изградње, донет је Закључак Владе о утврђивању Основа за израду Националне архитектонске стратегије у Републици Србији до 2035. године, 05 Број 011-1608/2021 од 25. фебруара 2021. године.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ АКТА

Национална архитектонска стратегија за период од 2023. до 2035. године са Акционим планом за спровођење за период од 2023. до 2025. године (у даљем тексту: Стратегија), представља документ јавне политике у области архитектуре, који се доноси са сврхом да се допринесе унапређењу архитектонске праксе и професије и побољшању квалитета просторног и урбанистичког планирања и архитектонског пројектовања, те стварању услова за подстицање одрживих и интегралних приступа у новој изградњи, обнови и коришћењу изграђеног фонда, градитељског и природног наслеђа као носиоца просторног и културног идентитета Републике Србије, као и подизању свести о значају архитектуре и грађене средине за живот грађана. Делокруг НАС јесте и реафирмисање архитектуре као есенцијалне компоненте националне културе и идентитета, чије културолошке димензије утичу на колективни ниво свести и однос сваког појединца према наслеђу, идентитету и животном окружењу. Стога ће НАС послужити пре свега као основ за започињање дугорочног процеса успостављања платформе и консензуса о квалитету архитектуре и култури грађења на националном нивоу.

На основу анализе стања и сагледаних проблема који указују на комплексност и дуготрајност процеса успостављања и развоја архитектонске политике, на коју утичу и политике других сектора, утврђује се дугорочна визија и општи циљ Стратегије, као и три посебна циља, који се односе на развијање нових и унапређење постојећих инструмената и механизма којима се утиче на квалитет архитектуре и грађене средине, оснаживање архитектонске професије и унапређење услова за обављање архитектонске праксе, те јачање позиције и значаја архитектуре у просторном и друштвено-економском развоју и очувању културног идентитета.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Одељак 1. У уводном делу представљен је делокруг, правни основ и разлози за доношење Стратегије, као и институције укључене у израду Стратегије.

Одељак 2. Садржи преглед правног и стратешког оквира за развој архитектонске политике у Републици Србији.

Одељак 3. Обухвата анализу стања у области архитектонске политике са освртом на кључне проблеме и изазова (значај друштвене свести и архитектури и грађеној средини, општи услови за развој и унапређење квалитета архитектуре и грађене

средине, изазови одрживог развоја грађене средине, стање архитектонске праксе и професије).

Одељак 4. Садржи преглед институционалних капацитета за развој и спровођење архитектонске политике у Републици Србији.

Одељак 5. Обухвата анализу кључних проблема развоја архитектонске политике у Републици Србији.

Одељак 6. У овом одељку представљена је анализа опција за остваривање циљева Стратегије.

Одељак 7. У овом одељку дати су визија, општи и посебни циљеви са мерама за остваривање Стратегије.

Одељак 8. Садржи процену финансијских средстава потребних за спровођење Стратегије и анализу финансијских ефеката.

Одељак 9. У овом одељку приказани су механизми за спровођење и праћење спровођења, као и начин извештавања о резултатима спровођења Стратегије.

Одељак 10. Завршни део у коме је наведено где се објављује Стратегија.

IV. ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА ПОТРЕБНА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКЉУЧКА

За спровођење Стратегије и Акционог плана обезбеђена су средства у буџету Републике Србије за 2023. годину, на размену министарства 22, у складу са Законом о буџету Републике Србије за 2023. годину („Службени гласник РС”, број 138/2022).